

Nr 6**Försvarsutskottets betänkande med anledning av motion om grundutbildning m. m. för värnpliktiga med handräckningstjänstgöring**

I motionen 1975:460 av herr Nilsson i Kristianstad m. fl. (s) hemställs att riksdagen hos regeringen anhåller om utredning och förslag angående handräckningsvärnpliktigas grundutbildning och tjänstgöring i enlighet med motionen.

Utskottet

Motionärerna anser att värnpliktiga som f. n. placeras i handräckningstjänst i stället bör ges kvalificerade uppgifter, bl. a. i funktioner som direkt understöder grundutbildning och repetitionsutbildning. Enligt motionen bör många krigsbefattningar till vilka nu utbildas frivillig personal (marin- och flyglottor) reserveras för värnpliktiga.

Handräckningstjänsten inom försvaret har nyligen utretts av en särskilt tillkallad sakkunnig som i betänkandet Handräckningstjänst i försvaret (SOU 1972:53) redovisat sin syn på utbildningstiden för värnpliktiga med begränsad militär användbarhet m. m. I betänkandet konstateras att avsikten med utbildningen av värnpliktiga – vare sig de har full militär användbarhet eller inte – bör vara att ge dem en utbildning som är avpassad efter användbarheten, så att de alltefter sin förmåga kan delta i landets försvar. Det är – framhåller utredningsmannen – principiellt oförenligt med värnpliktstanken att försvarets fredsorganisation med stöd av värnpliktslagen m. m. tillförsäkras viss tillgång på arbetskraft för uppgifter av företrädesvis civil natur.

Förslagen som redovisas i betänkandet går bl. a. ut på att de handräckningsvärnpliktiga skall utnyttjas för att direkt understödja fredsförbandens utbildningsverksamhet, främst inom kontorsfunktionen, transportfunktionen, dukningsfunktionen, säkerhetstjänst på skjutfält och under viss del av året även inom vaktfunktionen. Med dukningsfunktionen avses förberedelser för övningar m. m. för övriga värnpliktiga. Härutöver föreslås att värnpliktiga varom här är fråga används för arbetsinsatser i anslutning till repetitionsutbildningsverksamheten.

De frågor som tas upp i motionen 1975:460 har – såvitt utskottet kan finna – genom den här nämnda utredningen fått en allsidig belysning. Riksdagen har också genom propositionen 1973:75 (s. 15–33) blivit orienterad om utredningens resultat. I propositionen framhölls emellertid att det fanns

skäl att avvakta resultatet av 1972 års värnpliktsutredning och av den försöksvis avkortade grundutbildningstiden för olika kategorier av värnpliktiga, vilka var för sig kan väntas påverka ett ställningstagande till frågan om handräckningstjänstens framtida utformning. Riksdagen hade ingen erinran (FöU 1973:14, rskr 1973:170).

Utskottet påminner om att de handräckningsvärnpliktiga inom ramen för nuvarande organisation och kostnader för utbildning m. m. skall i ökad utsträckning tilldelas arbetsuppgifter som är anpassade efter deras användbarhet. De handräckningsvärnpliktiga skall bl. a. biträda inom utbildningsverksamheten och säkerhetstjänsten på skjutfält. I propositionen 1973:75 underströks vidare att deras militära utbildning måste ges erforderligt utrymme inom ramen för den totala tjänstgöringen.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet
att riksdagen avslår motionen 1975:460.

Stockholm den 25 februari 1975

På försvarsutskottets vägnar

PER PETERSSON

Närvarande: herrar Petersson i Gäddvik (m), Gustafsson i Stenkyrka (c), Glimnér (c), Gustavsson i Ängelholm (s), fru Sundström (s), herr Brännström (s), herr andre vice talmannen Virgin (m), herrar Gustavsson i Nässjö (s), Gernandt (c), Olsson i Asarum (s), Björk i Gävle (c), Hedberg (s), Konradsson (s), Petersson i Röstånga (fp) och Kindbom (c).